

بررسی رابطه بین پایبندی به اخلاق ورزشی و انسجام گروهی تیم‌های ورزشی بانوان

رضوان شیرالی^{۱*}، عبدالرحمان مهدی پور^۲، طاهره ازمشا^۳

۱- کارشناسی ارشد دانشگاه شهید چمران اهواز ۲- دانشیار مدیریت ورزشی دانشگاه شهید چمران اهواز، ۳- مربی مدیریت ورزشی دانشگاه شهید چمران اهواز

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۵/۰۴/۰۳

تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۱۲/۰۴

The relationship between adherence to the ethics of sports and group cohesion sports teams for women

Rezvan Shirali^{*1}, Abolrahman Shiripour², Tahereh Azmeshah³

1-Master in Sport Management, shahid Chamran University of Ahwaz, Iran

2-Associate Professor in Sports Management, shahid Chamran University of Ahwaz, Iran

3- Lecturer in Sport Management, shahid Chamran University of Ahwaz, Iran

Received: (2016/02/23)

Accepted: (2016/06/23)

Abstract

This study examined the relationship between adherence to the ethics of sports and group cohesion basketball and women's futsal teams took place in Ahwaz city. The study was correlational and has been conducted in this field. The population consisted of all female athletes basketball and futsal teams in Ahwaz city would-be (n = 150). A sample of 118 people from the community. In order to gather information from three questionnaires, personal information and to assess the ethics of sports Dyvdsn questionnaire (2006) and also to measure the amount of group cohesion sports teams and Bravly questionnaire Wedemeyer (1985), based on the model conceptual Caron (1982) was used. Analytics data collected for the Pearson correlation test using spss software and structural equations approach using AMOS software to check and test the research hypotheses were examined. The results showed a commitment to ethical values with a correlation coefficient 0/25 direct and positive relationship with group cohesion sports teams there. Structural equation modeling results showed that athletes with coefficient values Route 0/89 and the critical ratio (CR) 3/69 Tasyrdard on group cohesion.

Keywords

Ethics of Sport, Group Cohesion, Women's Sport, Basketball, Futsal

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی رابطه بین پایبندی به اخلاق ورزشی و انسجام گروهی تیم‌های بسکتبال و فوتسال بانوان شهرستان اهواز صورت پذیرفت. پژوهش حاضر از نوع همبستگی بوده و به صورت میدانی انجام شده است. جامعه آماری شامل تمامی تیم‌های بانوان ورزشکار بسکتبال و فوتسال شهرستان اهواز می‌باشد (n=150). و نمونه آماری ۱۱۸ نفر از جامعه می‌باشد. به منظور جمع‌آوری اطلاعات از سه پرسش‌نامه، اطلاعات فردی و برای سنجش اخلاق ورزشی از پرسشنامه دیودسون و همکاران (۲۰۰۶) و همچنین برای اندازه‌گیری میزان انسجام گروهی تیم‌های ورزشی از پرسش‌نامه وید مایر و براولی (۱۹۸۵) بر اساس مدل ادراکی کارون (۱۹۸۲) استفاده شد. برای تجربه و تحلیل اطلاعات جمع‌آوری شده از آزمون ضریب همبستگی پیرسون با استفاده از نرم‌افزار SPSS و از رویکرد معادلات ساختاری به وسیله نرم‌افزار AMOS به بررسی و آزمودن فرضیه‌های پژوهش پرداخته شد. نتایج پژوهش نشان داد پایبندی به ارزش‌های اخلاقی با ضریب همبستگی ۰/۲۵ با انسجام گروهی تیم‌های ورزشی رابطه مستقیم و مثبتی وجود دارد. نتایج معادلات ساختاری نشان داد که پایبندی ارزش‌های اخلاقی ورزشکاران با مقدار ضریب مسیر ۰/۸۹ و نسبت بحرانی (CR) ۳/۶۹ بر انسجام گروهی تأثیر دارد.

واژه‌های کلیدی

اخلاق ورزشی، انسجام گروهی، ورزش بانوان، فوتسال، بسکتبال

مقدمه

سیر تاریخی همه پدیده‌های بشری پرجاذبه است و از این میان، تاریخ تمدن و فرهنگ را جذاب‌ترین شاخه‌های تاریخ بر شمرده اند (۵). تربیت بدنی و ورزش، بخشی از میراث فرهنگی کشور است که بررسی آن از وضعیت تاریخی و اجتماعی - فرهنگی ایران جدا نیست (۶). تربیت بدنی یک پدیده انسانی است و ابزاری موثر برای پرورش جسم و ارتقاء فرهنگی، تربیت و اخلاق است و می‌تواند زمینه ساز هویت ملی باشد (۱۵). بحث ورزش و اخلاق از زوایای مختلفی قابل بحث است و می‌توان جنبه‌های فرهنگی، دینی، تربیتی، انسانی، تاریخی و حتی مردم شناسی آن در فرهنگ عامه از گذشته تا امروز را مورد بررسی قرار داد. اخلاق حرفه ای تا حدودی بخشی از اخلاق شهروندی است که با اخلاق ورزشی و انسانی ارتباط دارد؛ هر چند هر یک از موارد ذکر شده بر اساس هنجارهای جمعی پذیرفته شده، با یکدیگر متفاوتند. ورزش جزء لاینفک تعلیم و تربیت و وسیله ای برای رسیدن به سلامت جسمی و روحی نسل جوان است (۱۶). ورزش بایستی رابطه تنگاتنگی با اخلاق داشته باشد. در واقع همه رفتارهای فردی و اجتماعی که در محیط‌های ورزشی و سایر محیط‌های اجتماعی از ورزشکاران صادر می‌شود بایستی مبتنی بر اخلاق عملی باشد (۱). به بیان دیگر تلاش‌های معلمان تربیت بدنی و مربیان ورزش بایستی معطوف به این امر مهم باشد که رفتارهای فردی و اجتماعی ورزشکاران در میادین ورزشی مبتنی بر فضیلت‌های اخلاقی می‌باشد. اگر چنین امری محقق شد، نه تنها اراده بر اجرای اخلاق عملی در جامعه امری مشکل نخواهد بود بلکه ورزشکاران اسوه و الگوهای اخلاق شناخته خواهند شد (۱). اخلاق ورزشی به معنای توجه به ویژگی های نیک مردانگی، رقابت منصفانه و جوانمردانه به مفهوم رعایت عدالت و مشارکت در ورزش بر مبنای اعتقادات دینی و قانونی است. منظور از اخلاق ورزشی، شاخص‌ها و صفات اخلاقی است که قهرمانان در حوزه رشته ورزشی خود از نظر مقررات فنی و اخلاقی به رعایت آنها ملزم شده اند، عدم رعایت آنها عواقب منفی دارد، از جمله این صفات، حفظ رفتار خود در هنگام رقابت و خشم، ارائه بازی جوانمردانه یا به طور کلی همان ویژگی‌هایی است که قهرمان را به یک پهلوان تبدیل می‌کند (۱۲). در ورزش به خصوص ورزش‌های گروهی، مانند سایر گروه‌ها و سازمان‌ها، شرط لازم برای تحقق اهداف مشترک داشتن وحدت و انسجام گروهی است (۳). انسجام گروهی به عنوان فرآیندی پویا در گرایش افراد برای تشکیل و حفظ یک گروه به منظور رسیدن به اهداف ابزاری یا ارضای نیازهای عاطفی اعضا تعریف شده است (۱۳). انسجام گروهی به عنوان

عنصری مرکزی و تعیین کننده در توسعه تیمی و ویژگی پایه ای برای تیم‌های موفق معرفی می‌شود (۲۲). کارون (۱۹۸۲) دو بعد انجام گروهی را شامل انسجام تکلیف و انسجام اجتماعی در نظر گرفته است. انسجام تکلیف نشان می‌دهد که تا چه اندازه فرد اعضای گروه را به هدف‌های مربوط به خود می‌رسند. انسجام اجتماعی مربوط به رضایتمندی در برآورد نیازهای اجتماعی و احساسی اعضا و نیز میزان دوستی و وابستگی آن‌ها می‌باشد (۳). در حقیقت امروزه باشگاه‌های ورزشی ما باید به دنبال مباحث رفتاری در تیم‌های خود باشند (۲۰). در عصر حاضر ورزش در زندگی مردم دنیا نقش مهمی دارد. میلیون‌ها نفر به آن اشتغال دارند و چندین برابر آن نیز تماشاگر و طرفدار برنامه‌های مختلف ورزشی اند. ورزش در مواردی نیز استحکام بخش وحدت ملی و اجتماعی جوامع بوده و فضایل و رذایل رایج در آن منعکس کننده فضایل و رذایل حاکم بر آن جامعه است. با توجه به جایگاه ورزش در جوامع و نفوذ آن در تمام طبقات اجتماعی و الگوگیری افراد مختلف از ورزشکار مورد علاقه خود، می‌توان گفت که اخلاق ورزشکاران اهمیت بسزایی در شکل گیری فرهنگ ورزشی دارد. با توجه به این مهم می‌توان پیش بینی کرد اخلاق ورزشی و مروت و پهلوانی ورزشکاران نه تنها بر روی افراد جامعه تاثیر می‌گذارد بلکه ممکن است که بر روی انسجام گروهی تیم‌ها هم اثر بگذارد. در این راستا پژوهش حاضر در پی پاسخگویی به سوالات زیر می‌باشد: رعایت اخلاقیات در بین ورزشکاران زن رشته‌های بسکتبال و فوتسال شهر اهواز به چه میزان می‌باشد؟ انسجام تیمی در بین تیم‌های بسکتبال و فوتسال شهرستان اهواز به چه میزان است؟ و آیا بین پایداری به ارزش‌های اخلاقی و انسجام تیمی رابطه وجود دارد؟

در زمینه ی اخلاق ورزشی و انسجام گروهی چندین پژوهش انجام شده است ولی متأسفانه پژوهشی که این دو متغیر را همزمان بررسی کند وجود ندارد به همین دلیل پیشینه متغیرها را جدا از هم بررسی می‌کنیم. پوپسکو (۲۰۱۲)، پژوهشی با عنوان بازی جوانمردانه در مقابل عملکرد ورزشی انجام داده است که این مطالعه با هدف برجسته کردن نیاز برای بازی جوانمردانه در زنان و مردان ورزشکار در جامعه، در طول دوره‌های آموزشی و مسابقات و نحوه ی نگرش و رفتار آنها در بازی جوانمردانه بود. نتایج نشان داد که عمل در موقعیت‌های فردی نمرات پایین تری برای بازی جوانمردانه در مسابقات ورزشی به دست آوردند و از نقطه نظر کیفی از نظر می‌توان گفت که عدم وجود تفاوت آماری معنی داری بین گروه‌های مطالعه می‌تواند

رگرسیون نشان داد که از بین طرحواره‌های اخلاقی طرحواره نفع شخصی و طرحواره تفکر پس عرفی رویکرد عدالت اجتماعی مبتنی بر نیاز را بهتر پیش بینی می‌کند. روش تحقیق

این پژوهش از لحاظ هدف، یک پژوهش کاربردی و از بعد جمع آوری اطلاعات، مطالعه ای توصیفی و از نوع پیمایشی است. جامعه آماری مورد مطالعه کلیه تیم‌های بانوان ورزشکار بسکتبال و فوتسال شهرستان اهواز می‌باشد که شامل ۵ تیم بسکتبال (گاز، نفت، فولاد، مخابرات و ملی حفاری) و هرتیم شامل ۱۴ نفر و ۵ تیم فوتسال (ملی حفاری، شرکت نفت، وحدت، حجاب و کارون) که هرتیم متشکل از ۱۶ نفر می‌باشد که مجموعاً ۱۵۰ نفر می‌باشند. به منظور تعیین نمونه ی آماری از جدول تعیین حجم نمونه مورگان و به روش تصادفی ساده تعداد ۱۱۸ نفر برآورد شد که ۶۳ نفر از تیم‌های فوتسال و ۵۵ نفر از تیم‌های بسکتبال انتخاب شدند. در این پژوهش از سه پرسش نامه، یک پرسش نامه مشخصات فردی (سن، وضعیت تاهل، سابقه بازی در تیم و...)، دو پرسش نامه سنجش اخلاق ورزشی (ITCSQ) که توسط دیودسون و همکاران (۲۰۰۶) نوشته شده است استفاده گردید؛ و برای اندازه گیری میزان انسجام گروهی در تیم‌های ورزشی از پرسش نامه که توسط کارون، وید مایر و براولی (۱۹۸۵) بر اساس مدل ادراکی کارون (۱۹۸۲) تهیه شده استفاده شد. برای اطمینان از روایی صوری و محتوایی سوالات، از نظرات چندین نفر از اساتید مدیریت ورزشی که در زمینه تخصص داشتند استفاده شد. همچنین روایی سازه پرسش نامه مذکور نیز توسط آزمون تحلیل عاملی مورد تایید قرار گرفت و نهایتاً پایایی پرسش نامه با استفاده از آلفای کرونباخ و اجرا بر روی ۳۰ نفر از ورزشکاران انجام شد و مورد تایید قرار گرفت ($a = 0/81$). برای ارزش‌های اخلاقی و $a = 0/79$ برای انسجام. برای تجزیه و تحلیل آماری یافته‌ها از روش آماری توصیفی (شاخص‌های فراوانی، میانگین، انحراف معیار) و در بخش آمار استنباطی) ضریب همبستگی پیرسون با استفاده از نرم افزار SPSS و تحلیل مسیر به وسیله نرم افزار AMOS استفاده گردید . .

یافته های تحقیق

جدول ۱ ماتریس ضرایب همبستگی ساده بین متغیرهای ارزش‌های اخلاقی، روحیه ورزشکاری، مسئولیت شخصی، ثبات قدم، مراقبت و ارتباطات، مسئولیت اجتماعی، انسجام گروهی و انسجام تکلیف را نشان می‌دهد.

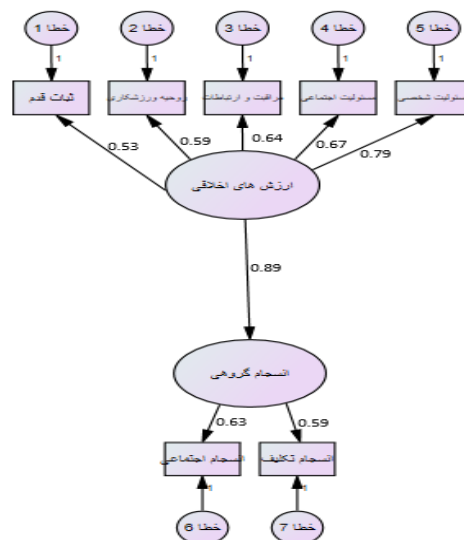
به علت این واقعیت است که بازی جوانمردانه دارای اهمیت یکسان برای همه ورزشکاران مرد و زن است. تجزیه و تحلیل داده‌ها و نتیجه تفسیر فرضیه، را تایید کرد. اسمیت و همکاران (۲۰۱۳)، در پژوهشی با عنوان رهبری تحول گرا و انسجام کار در ورزش: نقش واسطه ارتباطات درون تیم انجام دادند که نتایج نشان داد که تجزیه و تحلیل چند سطحی نشان داد ارتباط درون تیمی به حدی واسطه روابط بین دو نفر از رفتارهای رهبری تحول گرا و انسجام وظیفه می‌باشد. ارتباطات درون تیم دیده شده است که یک مکانیسم است که توضیح می‌دهد که رابطه بین رهبری تحول گرا و انسجام وظیفه است. به طور کلی، نتایج به طیف وسیعی از اثرات مثبت در ارتباط با رهبری در ورزش، و حاکی از مداخلات است که ممکن است سطح انسجام تیم افزایش می‌دهد. شجیع و همکاران (۱۳۹۱)، در پژوهشی که تحت عنوان تأثیر محیط‌های فردی، سیاسی، قانونی و اقتصادی فوتبال ایران تأثیر محیط‌های فردی، سیاسی، قانونی و اقتصادی فوتبال ایران انجام دادند. یافته‌ها نشان داد؛ بین ادراک محیطی بازیکنان با تصمیم گیری اخلاقی آنان ارتباط معنی داری وجود ندارد. با این حال غیر از ادراک محیط سیاسی، سه ادراک محیط اقتصادی، فردی و قانونی دارای نقش مؤثری در تبیین واریانس ادراک محیطی بازیکنان حرفه ای فوتبال ایران هستند. بر پایه یافته‌ها، تغییر در وضعیت‌های محیطی مستقیماً تصمیم گیری اخلاقی ورزشکاران را تحت تأثیر قرار نمی‌دهد و در این میان عامل‌های تأثیرگذار دیگری هم وجود دارند که باید در پژوهش‌های آینده شناسایی و مورد آزمون قرار گیرند. سلطان حسینی و همکاران (۱۳۹۲)، پژوهشی با عنوان به کار گیری روش تحلیلی سلسله مراتبی (AHP در اولویت بندی موانع رشد اخلاق حرفه ای در رسانه‌های ورزشی به انجام رساندند. براساس نتایج، در سطح دوم موانع سازمانی با وزن سطحی ۰/۴۲، در سطح سوم موانع مرتبط با کارکنان با وزن سطحی ۰/۲۵۷، در سطح چهارم فقدان تحصیلات و تخصص کافی در زمینه ورزش و رسانه در بین مدیران رسانه‌های ورزشی با وزن سطحی ۰/۰۸۹ و در نهایت در سطح پنجم، جابه جا شدن و رنگ عوض کردن ارزش‌ها با وزن سطحی ۰/۰۲۲، به عنوان بااهمیت ترین موانع شناخته شدند. سرداری و همکاران (۱۳۹۲)، پژوهشی با عنوان رابطه بین طرحواره‌های اخلاقی و رویکرد عدالت اجتماعی مبتنی بر نیاز در کشتی گیران استان گلستان انجام دادند. یافته‌ها حاکی از آن بود که بین طرحواره‌های اخلاقی نفع شخصی و تفکر پس عرفی با رویکرد عدالت اجتماعی مبتنی بر نیاز رابطه معنادار وجود دارد، ولی رابطه معناداری بین طرحواره پاس داشت هنجارها و رویکرد عدالت اجتماعی مبتنی بر نیاز مشاهده نشد. نتایج حاصل از تحلیل

جدول ۱. ماتریس همبستگی بین متغیرهای پژوهش

متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
۱- ارزش‌های اخلاقی								
۲- روحیه ورزشکاری	۰/۶۷**							
۳- مسئولیت شخصی	۰/۶۸**	۰/۴۰**						
۴- ثبات قدم	۰/۶۷**	۰/۲۵**	۰/۴۳**					
۵- مراقبت و ارتباطات	۰/۸۲**	۰/۵۲**	۰/۳۰**	۰/۴۲**				
۶- مسئولیت اجتماعی	۰/۷۵*	۰/۳۵**	۰/۳۱**	۰/۲۹**	۰/۷۲**			
۷- انسجام گروهی	۰/۲۵*	۰/۳۵*	۰/۲۳*	۰/۲۹*	۰/۲۶*	۰/۱۱*		
۸- انسجام تکلیف	۰/۱۶*	۰/۲۲*	۰/۲۶*	۰/۳۱*	۰/۲۱*	۰/۲۸*	۰/۵۶**	۱

شکل زیر مدل ساختاری را با در نظر گرفتن تاثیر و شدت رابطه بین متغیرها را نشان می‌دهد:

با توجه به وجود رابطه مثبت و معنا دار بین تمامی متغیرها و ابعای آنها، حال بررسی رابطه علی میان آنها خواهیم پرداخت.

نمودار ۱. مدل ارتباط ساختاری تاثیر ارزش‌های اخلاقی بر انسجام گروهی

نشان می‌دهد که آیا مدل یازنمایی شده توسط داده‌ها، مدل اندازه‌گیری پژوهش را تأیید می‌کند یا خیر. شاخص‌های برازش در جدول شماره ۲ نشان داده شده است:

همان‌طور که در شکل بالا نشان داده شده است شدت تاثیر متغیر مستقل ارزش‌های اخلاقی بر متغیر وابسته انسجام گروهی، ۰/۸۹ است. شاخص برازش یکی از مهم‌ترین مراحل در تحلیل مدل سازی معادلات ساختاری است. این معیارها

جدول ۲. شاخص‌های برازش کلی مدل مفهومی و پژوهش

گروه بندی شاخص‌ها	نام شاخص	اختصار	مدل اولیه	برازش قابل قبول
شاخص‌های برازش مطلق	سطح زیر پوشش کای اسکور	X ²	۲۱/۹۷	بزرگ تر از ۵ درصد
	شاخص نیکویی برازش	GFI	۰/۹۱	GFI > 90%
شاخص‌های برازش مقتصد	شاخص نیکویی برازش اصلاح شده	AGFI	۰/۹۲	AGFI > 90%
	شاخص برازش مقتصد هنجار شده	PNFI	۰/۹۱	بالاتر از ۵۰ درصد
	ریشه میانگین مربعات خطای برآورد کای اسکور بهنجار شده به درجه آزادی	RMSEA	۰/۰۶۲	RMSEA < 10%
		CMIN/df	۱/۶۹	مقدار بین ۱ تا ۳

جزئی مدل نیز در مدل سازی معادلات ساختاری بررسی می

علاوه بر شاخص‌های برازش کلی مدل، شاخص‌های برازش

شوند. در شاخص های برازش جزئی همه روابط تعریف شده در مدل آزموده می شود. جدول ۳ نشان دهنده نتایج تحلیل فرضیه

های اصلی و فرعی برای معناداری است:

جدول ۳. برآورد استاندارد مدل

متغیرها	برآورد استاندارد	خطای معیار	نسبت بحرانی	سطح معنی داری
ارزش های اخلاقی به سوی انسجام گروهی	۸۹/۰	۲۴/۰	۶۹/۳	*.۰۶/۰
روحیه ورزشکاری به سوی انسجام گروهی	۵۹/۰	۱۳/۰	۵۲/۴	*.۰۱/۰
مسئولیت شخصی به سوی انسجام گروهی	۷۹/۰	۲۵/۰	۱۴/۳	*.۰۱/۰
ثبات قدم به سوی انسجام گروهی	۵۳/۰	۰/۱۴	۵۹/۳	*.۰۶/۰
مراقبت و ارتباطات به سوی انسجام گروهی	۶۴/۰	۰/۱۴	۴۵/۴	*.۰۱/۰
مسئولیت اجتماعی به سوی انسجام گروهی	۶۷/۰	۰/۱۹	۳۶/۳	*.۰۸/۰

بحث و نتیجه گیری

این پژوهش به دنبال پاسخگویی به این سوالات است که آیا بین میزان رعایت اخلاقیات و انسجام تیمی رابطه وجود دارد؟

بر اساس یافته های ۵ متغیر موثر بر ارزش های اخلاقی که شامل: "روحیه ورزشکاری، مسئولیت شخصی، ثبات قدم، مراقبت و ارتباطات و مسئولیت اجتماعی" بر ارزش های اخلاقی تیم های بانوان تاثیر داشته است. از تحلیل مسیر اولویت هر کدام از عوامل مشخص گردید که مسئولیت شخصی اولین عامل و مسئولیت اجتماعی دومین عامل، مراقبت و ارتباطات سومین عامل، روحیه ورزشکاری چهارمین عامل و ثبات قدم پنجمین عامل شناخته شده که به ترتیب اولویت بیشترین اهمیت را بر ارزش های اخلاقی تیم های بانوان داشته است. همچنین مشخص گردید که شدت تاثیر متغیر مستقل پایبندی به ارزش های اخلاقی بر متغیر وابسته انسجام گروهی، ۰/۸۹ است. بین ارزش های اخلاقی با خرده مقیاس های انسجام (انسجام اجتماعی، انسجام تکلیف) در تیم های بانوان شهر اهواز رابطه وجود دارد. فرضیه های پژوهش تایید می گردد. بین ارزش های اخلاقی و انسجام اجتماعی رابطه معنادار وجود دارد و به عبارت دیگر ورزشکارانی که در ارزش های اخلاقی بالا هستند استفاده از انسجام اجتماعی آنها بیشتر می باشد. ارزش های اخلاقی به افراد اجازه می دهد، به هدف دلخواه خود نیز دست یابد. همچنین بین ارزش های اخلاقی و انسجام تکلیف رابطه معنادار وجود دارد. ورزشکارانی که ارزش های اخلاقی بالا دارا هستند از انسجام تکلیف بیشتری برخوردار هستند، ارزش های اخلاقی با افراد اجازه می دهد تا تیم

و فرد اعضای گروه به هدف های مربوط به خود دست یابند. این یافته همسو با پژوهش های زیر می باشد: در وحدانی و همکاران (۱۳۹۱)، رضانی و همکاران (۱۳۸۹) و شمسانی و همکاران (۱۳۸۸) به این نتیجه رسیده اند که بین سبک رهبری رفتار آموزشی و دموکراتیک با میزان انسجام گروهی در بعد اجتماعی و تکلیف بازیکنان ارتباط معنی دار وجود دارد، بدین معنا که مربیانی که بیشتر از سبک های رفتار آموزشی و دموکراتیک استفاده می کنند، تیم های با انسجام گروهی بالا و نهایتاً موفق تر می باشند (۱۱، ۱۸، ۷). این یافته همچنین همسو با پژوهش ممشلی (۱۳۹۰) پیشنهاد می کند که آموزش استفاده از استراتژی های کنترل خلقیات منفی توسط مربیان تاثیر چشمگیری بر انسجام تیمی ورزشکاران دارد (۱۶). نیز، همسو با یافته های پوپسکو (۲۰۱۰)، که در پژوهشی به حضور و ضرورت آموزش اخلاق در آموزش ورزشی، به عنوان نگرش و رفتار بازی منصفانه منعکس شده است (۲۵). همسو با یافته های پوپسکو و ماساری (۲۰۱۲)، در پژوهشی که ورزشکارانی که یک رفتار بازی منصفانه در رقابت نشان خواهد همان نوع از رفتار در زندگی اجتماعی آشکار می کنند. هنجارها، قواعد و دستور استاندارد ورزش، و همچنین هنجارهای اجتماعی و قواعد علامت گذاری به عنوان زندگی اجتماعی بر رفتار ورزشکاران، که در روح بازی جوانمردانه درونی و رفتار کنند (۲۴). بین روحیه ورزشکاری با خرده مقیاس های انسجام (انسجام اجتماعی و انسجام تکلیف) در تیم های بانوان شهر اهواز رابطه وجود دارد. این یافته همسو با پژوهش های زیر می باشد:

پوپسکو و ماساری (۲۰۱۲)، در پژوهشی در یافتند، احترام

به دیگران، احترام به مخالفان و هم تیمی‌های، یادگیری و احترام به قواعد بازی و رفتار اجتماعی منجر به آموزش در روح بازی جوانمردانه، یک عادت است که در هر شرایط زندگی رخ می‌دهد (۲۴). نباتی (۱۳۸۳) در پژوهشی نشان می‌دهد که یکی از عوامل تأثیر گذار بر انسجام گروهی عوامل روانی - اجتماعی می‌باشد که در شکل‌گیری و تداوم گروه‌ها و انسجام گروه‌ها نقش دارد به عنوان « روحیه » و « جو تیمی » به اثبات رسیده است (۱۷). کارون و همکاران (۲۰۰۵) چهار اجزای تشکیل دهنده که حضور ساختار روانشناختی را در گروه منعکس می‌کنند را ذکر کردند که شامل موقعیت گروه، حالت ها، نقش‌ها و هنجارها می‌باشند. این اجزای تشکیل دهنده در نتیجه تأثیر متقابل و ارتباط بین اعضای گروه، در گروه ظاهر می‌شوند (۲۱). انشل (۱۹۹۶) بیان می‌دارد: « مریدان اصرار داشتند که اتحاد تیمی اساس موفقیت است، و در نتیجه فونونی را به کار بردند تا به روح صمیمیت و یگانگی در بین بازیکنان مطمئن شوند. غذا خوردن جمعی قبل از بازی، برنامه‌های بدنسازی، گردهمایی‌ها و آمادگی قبل از بازی، به گونه ای سنتی رخ می‌دهد. مبدل به عملکرد فردی بهتر می‌شود (۲). تری و همکاران (۲۰۰۲) در پژوهشی با عنوان « ادراکات از انسجام گروهی و حالات روانی (خلق و خوی) در تیم‌های ورزشی » به مطالعه پرداختند. نتایج نشان داد که: در خرده مقیاس انسجام تکلیف، کشش به گروه بالا، تنش و خشم پایین را به همراه دارد. در خرده مقیاس انسجام تکلیف، یکپارچگی گروهی بالا، افسردگی پایین را پیش بینی می‌کند. در خرده مقیاس انسجام اجتماعی، کشش به گروه بالا، تنش و افسردگی پایین و توان بالا را پیش بینی می‌کند (۲۷). بین مسولیت شخصی با خرده مقیاس‌های انسجام (انسجام اجتماعی، انسجام تکلیف) در تیم‌های ورزشی بانوان شهر اهواز رابطه وجود دارد. همسو با نتایج پژوهش‌های، کارون که بیان می‌دارد: زمانی که اعضای تیم از سوابق، زمینه‌ها و مقام اجتماعی تقریباً یکسانی برخوردار باشند، میزان انسجام در میان اعضای تیم افزایش یافته و تسهیل می‌شود. حضور پیوسته در تمرین و دیگر جلسات تیم، عامل شخصی دیگری است که می‌تواند در بهبود انسجام نقش مؤثری داشته باشد (۲۲). همچنین غیبت و تأخیر بازیکن در جلسات تمرین نیز می‌تواند بر میزان انسجام مؤثر باشد (۲۱). بین ثبات قدم با خرده مقیاس‌های انسجام (انسجام اجتماعی، انسجام تکلیف) در تیم‌های ورزشی بانوان شهر اهواز رابطه وجود دارد. در نتیجه فرضیه‌های پژوهش تایید می‌گردد. به عبارت دیگر ورزشکارانی که ثبات قدم بالایی دارند استفاده از انسجام اجتماعی و

انسجام تکلیف در آن‌ها بیشتر است. همسو با نتایج نباتی (۱۳۸۳) عامل ثبات تیمی بر انسجام تیمی اثر مستقیم دارد. ثبات تیمی به انسجام تیمی بر حسب تعداد سال‌هایی که یک گروه از ورزشکاران با همدیگر می‌مانند اطلاق می‌شود (۱۷). می‌توان انتظار داشت تیم‌هایی که در طول یک دوره طولانی از زمان نسبتاً ثابت باقی می‌مانند، پایدارتر، منسجم‌تر و نهایتاً موفق‌تر خواهند بود. بین مراقبت و ارتباطات با خرده مقیاس های انسجام (انسجام اجتماعی و انسجام تکلیف) در تیم‌های ورزشی بانوان شهر اهواز رابطه وجود دارد. وقتی که بازیکنان با هم تبادل نظر می‌کنند و در تجربه‌های مربوط به تیم سهیم می‌شوند، ارتباطات بین فردی نزدیک‌تر و احساس اعتماد و پشتیبانی دو سویه در بین آن‌ها به وجود می‌آید. روانشناسان ورزشی علاقمندند تا ببینند که این به اصطلاح احساس صمیمیت و یگانگی تا چه اندازه بر عملکرد اثر می‌گذارد و آیا میزان احساس و جذابیت بین فردی در بین ورزشکاران مبدل به عملکرد فردی بهتر می‌شود. همسو با نظر اوردون، گیلارد و بونک (۱۹۹۸) می‌باشد که بیان می‌دارد: مشکلات ارتباطی بین اعضای گروه، خستگی و تبلی در میان گروه‌های خیلی بزرگ به عنوان موانع انسجام گروهی عمل می‌کنند. عوامل دیگری نظیر صمیمیت فیزیکی، مسافرت دسته جمعی، زندگی در اردوها و وجود مزایای قراردادی، به نظر می‌رسد که می‌توانند در میزان انسجام تیمی تأثیر گذار باشند (۱۷). همچنین همسو با نتایج اسمیت و همکاران (۲۰۱۳)، در پژوهشی با عنوان رهبری تحول‌گرا و انسجام کار در ورزش: نقش واسطه ارتباطات درون تیم انجام دادند که نتایج نشان داد که تجزیه و تحلیل چند سطحی نشان داد ارتباط درون تیمی به حدی واسطه روابط بین دو نفر از رفتارهای رهبری تحول‌گرا و انسجام وظیفه می‌باشد. ارتباطات درون تیم دیده شده است که یک مکانیسم است که توضیح می‌دهد که رابطه بین رهبری تحول‌گرا و انسجام وظیفه است (۲۶). به طور کلی، نتایج به طیف وسیعی از اثرات مثبت در ارتباط با رهبری در ورزش، و حاکی از مداخلات است که ممکن است سطح انسجام تیم افزایش می‌دهد. بین مسولیت اجتماعی با خرده مقیاس‌های انسجام (انسجام اجتماعی و انسجام تکلیف) در تیم‌های ورزشی بانوان شهر اهواز رابطه وجود دارد. در نتیجه فرضیه های پژوهش تایید می‌گردد. به عبارت دیگر ورزشکارانی که مسولیت اجتماعی بالایی دارند استفاده از انسجام اجتماعی و انسجام تکلیف در آن‌ها بیشتر است. همسو با نتایج بخشنده و همکاران (۱۳۹۱) که پژوهشی با عنوان تأثیر مسولیت اجتماعی باشگاه بر هویت مشتری - سازمان در لیگ برتر فوتبال ایران انجام دادند، نتایج نشان داد توجه به فعالیت‌های

مسئولیت اجتماعی از قبیل انجام بازی های دوستانه با هدف کمک به نیازمندان، حمایت از ورزش همگانی و فعالیت های از این قبیل باعث افزایش هویت هواداران نسبت به باشگاه می شوند.

منابع

۱. آذربانی، احمد، کلانتری، رضا. اصول و مبانی تربیت بدنی و ورزش. آبیژ، تهران، چاپ چهارم. (۱۳۸۸).
۲. انشل، مارک. اچ. روانشناسی ورزش. ترجمه مسدد، سید علی اصغر. تهران: انتشارات اطلاعات. (۱۳۸۰).
۳. بخشنده، حسین، جلالی فراهانی، مجید، سجادی، نصرالله تاثیر مسئولیت اجتماعی باشگاه بر هویت مشتری - سازمان در لیگ برتر فوتبال ایران. پوسترنخستین همایش ملی شخصیت و زندگی نوین. (۱۳۹۱).
۴. بسمی، معصومه، ترکفر، احمد، آزاد فدا، شیوا. ارتباط بین سبک های رهبری خدمتگذار با انسجام گروهی تیم های قهرمان کشوری والیبال نشسته بانوان ایران. پژوهش نامه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی. (۱۳۹۳). سال ۱۱، شماره ۲۱، صص ۱۳۹-۱۴۸.
۵. رزاقی، محمد ابراهیم، ستوده، محمد صابر، افراش، مریم، رزاقی، جمیله. سیری تاریخی بر کلاس پهلوانی و درس اخلاقی از منظر استاد محمود قتالی خوارزمی (پهلوان پوریای ولی). نشریه مدیریت و فیزیولوژی ورزشی. (۱۳۹۲)، شماره اول، صص ۳۹-۴۸.
۶. رضانی نژاد، رحیم، نیکویی، علیرضا، دانشمندی، حسن، بیداریان، آمنه، بهرامی پور، بهرام. بررسی وضعیت کمی و کاربرد ابزارها و رشته های ورزشی در ایران باستان. نشریه مدیریت ورزشی. (۱۳۹۰)، شماره ۱۱، صص ۱۳۹-۱۴۴.
۷. رضانی نژاد، رحیم، حسینی کشتان، میثاق، بنار، نوشین، محدث، فاطمه. رابطه سبک های مربیگری با انسجام گروهی و موفقیت تیم های والیبال دانشجویان دختر دانشگاه های آزاد اسلامی. مدیریت ورزشی. (۱۳۸۹). شماره ۶، صص ۴۶-۲۹.
۸. سرداری، مهران، هاشمی، زلیخا، گراوند، نورالله، ناظمی، علی. رابطه بین طرحوار ههای اخلاقی و رویکرد عدالت اجتماعی مبتنی بر نیاز در کشتی گیران استان گلستان. مدیریت ورزشی. (۱۳۹۲). شماره ۱۶، صص: ۵۴-۳۹.
۹. سلطان حسینی، محمد، سلیمی، مهدی، قاسمی، حمید، ترکیان ولاشانی، سمانه. به کار گیری روش تحلیلی سلسله مراتبی (AHP) در اولویت بندی موانع رشد اخلاق حرفه ای در رسانه های ورزشی، مدیریت ورزشی. (۱۳۹۲)، دوره ۵، شماره ۳ صص: ۱۳۷-۱۵۹.
۱۰. شجاع، رضا، کوزه چیان، هاشم، احسانی، محمد، امیری، مجتبی. تأثیر محیط های فردی، سیاسی، قانونی و اقتصادی فوتبال ایران بر تصمیم گیری اخلاقی بازیکنان حرفه ای، پژوهش های کاربردی مدیریت و علوم زیستی در ورزش، (۱۳۹۱)، شماره ۳، صص ۱۹-۲۶.
۱۱. شمسایی، نبی، خانی، نادر، یوسفی، بهرام. رابطه بین ابعاد رفتار رهبری مربیان با انسجام گروهی و عملکرد تیم های حاضر در مسابقات لیگ برتر فوتبال نوجوانان ایران (۱۳۸۵)، پژوهش در علوم ورزشی، (۱۳۸۸)، شماره ۲۲، صص: ۱۳۱-۱۵۱.
۱۲. صبوری، حسین. اخلاق در ورزش، تهران: صبوری. (۱۳۸۳).
۱۳. طالبی، ناهید، عبداللهی، فاطمه. ارتباط بین رفتار رهبری مربی، انسجام گروهی و عملکرد تیم های والیبال لیگ برتر زنان ایران، مطالعات مدیریت ورزشی، (۱۳۹۱)، شماره ۱۶ صص ۶۳ تا ۷۸.
۱۴. فتح پور مرندي، مرتضی. ارتباط فلسفه اخلاق فردی با فرایند تصمیم گیری اخلاقی در مربیان ورزشی و ارائه الگو، پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشکده تربیت بدنی دانشگاه ارومیه. (۱۳۹۱)، صفحه ۱.
۱۵. قهرمانی، جعفر، محرم زاده، مهرداد، سعیدی، شیدا. بررسی عوامل بازدارنده موثر بر میزان مشارکت معلمان زن مقاطع سه گانه تحصیلی در فعالیت های ورزشی شهر مرنند. پژوهش کاربردی در مدیریت ورزشی. (۱۳۹۲)، شماره ۲، صص ۶۶-۵۷.
۱۶. ممشلی، جواد، قزلسفلو، حمیدرضا، اصفهانی، نوشین. تأثیر خفایات منفی بر میزان انسجام تیمی و موفقیت دانشجویان ورزشکار نخبه و غیر نخبه. ششمین همایش ملی دانشجویان تربیت بدنی و علوم ورزشی ایران. (۱۳۹۰).
۱۷. نباتی، محمد علی. ارتباط بین انسجام گروهی و رده بندی تیم های بسکتبال شرکت کننده در رقابت های لیگ برتر باشگاه های کشور. پایان نامه کارشناسی ارشد. تهران: دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه شهید بهشتی. (۱۳۸۳)، صفحه ۱.
۱۸. وحدانی، محسن و شیخ یوسفی، رضا و محرم زاده، مهرداد و حسینی کشتان، میثاق و جلیوند، جمشید رابطه سبک های رهبری مربیان و انسجام گروهی تیم های حاضر در دهمین المپیاد ورزشی دانشجویان پسر کشور (۱۳۸۹)، پژوهش در مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی. (۱۳۹۱)، سال دوم (دهم پیاپی)، شماره ۳ (۱۹ پیاپی)

۱۹. یوسفی، بهرام، بهرامی، فرید. رابطه جهت گیری هدفی و فضای انگیزشی ادراک شده با اخلاق ورزشکاری، پژوهش های فیزیولوژی و مدیریت در ورزش. (۱۳۹۰)، شماره ۸، صص ۷۳-۸۱
۲۰. یوسفی، بهرام، عباسی، همایون، صیادی، مهین، عیدی پور، کامران. بررسی ارتباط سبک حمایتی- استقلال‌ی مربیان با رابطه مربی- ورزشکار در ورزشکاران نوجوان شهر کرمانشاه، مطالعات مدیریت رفتار سازمانی در ورزش، (۱۳۹۵)، شماره ۹، صص ۱۱-۲۲.
21. Carron, A, V; Hausenblas, H & Eys, M(2005). Group dynamics in sport(3rd ed).Morgantown, WV: Fitness Information Technology Inc.
22. Carron, A, V; Brawley, L, R & Widemeyer, W, N (1998). The measurement of cohesiveness in sport groups. In J. L. Duda (Ed0), Advancements in sport and exercise psychology measurement(pp.213-226). Morgantown, WV: Fitness Information Technology.
23. Heuzé, J. P., Bosselut, G., & Thomas, J. P. (2007). Should the Coaches of Elite Female Handball Teams Focus on Collective Efficacy or Group Cohesion? *The Sport Psychologist*, 21, 383-399.
24. Popescu. V(2012). Fair-play vs sports performance: a critical investigation. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 46 (2012) 5196 – 5200
25. Popescu. V (2010). The importance of moral training in sports performance. *Procedia Social and Behavioral Sciences* 2 (2010) 869–874
26. Smith.J, Arthur. A, hardy. J, Callow. N, Williams. D(2013). Transformational leadership and task cohesion in sport: The mediating role of intrateam communication *Psychology of Sport and Exercise* Volume 14, Issue 2, March 2013, Pages 249–257
27. Terry, P.C. and Carron, A.V. and Pink, M.J. and Lane, A.M. (2002). Perceptions of Group Cohesion and Mood in Sport Teams. *Group Dynamics*, 4, 244-253.